

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg.

This document is available in Welsh as well as English.

Llysgenhadon Ieuenctid Dyfed-Powys

Canllawiau a Chylch Gorchwyl

Mae'r ddogfen hon ar gael yn y Saesneg
This document is available in English

2023/24

Heddlu Police
**DYFED
POWYS**

Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Cyflwyniad

Fel Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys (CHTh), rwyf yn cynrychioli llais y cyhoedd ar bob mater plismona a throsedd, ac felly rwyf angen sicrhau fy mod yn ymgysylltu â'r holl gymunedau y yr wyf yn eu gwasanaethu. Fel y nodwyd yn fy Nghynllun Heddlu a Throsedd 2021-25, rwyf eisiau gwneud pob ymdrech i sicrhau bod lleisiau pobl ifanc yn cael eu clywed.

Rwy'n awyddus i ymgysylltu ag ysgolion, colegau a sefydliadau ieuenctid ar draws Dyfed-Powys i atal ymddygiad troseddol ac erledigaeth ac i hyrwyddo dinasyddiaeth gadarnhaol ymhlith plant a phobl ifanc. Rwy'n angerddol dros adeiladu perthynas gref gyda phobl ifanc ac rwyf eisiau deall yn well y ffactorau risg sy'n arwain pobl ifanc at drosedd ac anhrefn, a'u helpu i wneud dewisiadau cadarnhaol mewn bywyd. Yn y pen draw, wrth ymgysylltu â phobl ifanc fy nod yw:

- Datblygu cyfleoedd i bobl ifanc gymryd rhan a dweud eu dweud ar blismona a throsedd yn y cymunedau y maent yn byw ynddynt;
- Galluogi pobl ifanc i ddylanwadu a herio penderfyniadau;
- Deall proffiliau troseddwr a dioddefwyr yn well, a'r bobl ifanc hynny sydd mewn perygl yn ein cymunedau;

Mae'r Llysgenhadon Ieuenctid yn darparu llwyfan i bobl ifanc ddylanwadu ar ddyfodol plismona ac atal trosedd yn eu hardaloedd lleol. Mae'r Llysgenhadon yn caniatáu i bobl ifanc 14-25 oed weithio mewn partneriaeth â'r CHTh a Heddlu Dyfed Powys i fynd i'r afael â materion brys megis lleihau troseddau ieuenctid, perthnasoedd â'r heddlu, a chymorth i ddiodefwyr a thystion ifanc.

Mae'r Llysgenhadon yn chwarae rhan allweddol yn ein llwyddiant: maent yn ein herio, yn ein cwestiynu, yn ein cefnogi ac yn sicrhau fy mod yn cadw at fy addewidion i blant a phobl ifanc Dyfed Powys.

Hyderaf fod yr Llysgenhadon Ieuenctid yn onest gyda ni; i ddweud beth maen nhw wir yn ei deimlo am y materion sy'n effeithio ar blant a phobl ifanc ac am yr hyn rydyn ni'n ei wneud i sicrhau bod Dyfed Powys yn dod yn Heddlu lle mae hawliau plant yn dod yn realiti i bawb. Heddlu lle mae gan bob plentyn a pherson ifanc gyfle cyfartal i fod y gorau y gallant fod.

Nod y llyfryn hwn yw gwneud yn siŵr eich bod yn glir ynghylch eich rôl a'r hyn i'w ddisgwyl gennym.

Os oes unrhyw beth nad yw wedi'i gynnwys yma, gofynnwch. Rwy'n edrych ymlaen yn fawr at weithio gyda chi.

Dafydd Llywelyn
Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Comisiynydd Heddlu a Throsedd
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Heddlu Police
DYFED
POWYS

Beth a Sut?

Beth yw Llysgennad Ieuencid?

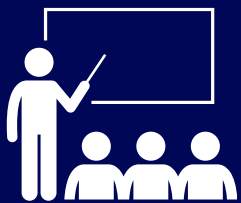
Mae Llysgenhadon Ieuencid yn rhoi cymorth a chyngor allanol i Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu. Maent yn sicrhau bod y Comisiynydd yn cael ei ddal yn atebol (yn cyflawni addewidion) ac yn gweithio yn y ffordd fwyaf effeithiol.

Mae'r Llysgenhadon Ieuencid yn bobl ifanc rhwng 14 a 25 oed o bob rhan o Ddyfed-Powys. Cânt eu recriwtio gan y Comisiynydd a bydd yn yn codi materion plismona a throseddu lleol gydag ef a'i Swyddfa. Bwriedir i'r llysgenhadon ddod â thrawstoriad amrywiol o'r boblogaeth Ieuencid ynghyd, a bydd gan aelodau ystod eang o brofiadau a chefnidiroedd.

Bydd ymgyrch recriwtio flynyddol. Fodd bynnag, bydd y broses ymgeisio ar agor drwy gydol y flwyddyn sy'n golygu y gall unrhyw berson ifanc sydd â diddordeb mewn bod yn Llysgennad Ieuencid wneud cais ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn.

Byddwn yn trefnu sesiwn Sefydlu i chi ddod i adnabod Llysgenhadon eraill a rhoi cyfle i chi ddysgu mwy am eich rôl. Os ydych yn ymuno yn ddiweddarach yn y flwyddyn academiaidd, bydd 1:1 yn cael ei drefnu gydag aelodau SCHTh i sicrhau bod gennych yr holl wybodaeth sydd ei hangen arnoch.

'Y Sgwrs': Byddwch yn cael cefnogaeth i gynnal sgwrs a elwir yn "Y Sgwrs", i ymgysylltu ac ymgynghori â nifer llawer ehangach o bobl ifanc a chasglu eu barn ar faterion plismona a throseddu.

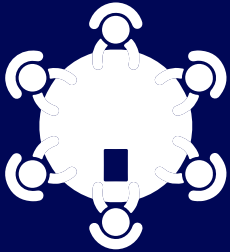
Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Heddlu Police
**DYFED
POWYS**

Beth a Sut?

Mae Llysgennad yn gynrychiolydd o'u cymuned/ysgol/coleg neu grŵp ieuenctid a bydd yn cyflwyno pynciau a materion lleol i'r CHTh a SCHTh gan eu ffrindiau a'u cyfoedion. Mae SCHTh yn cynnal Diwrnodau Ymgysylltu Cymunedol rheolaidd ar draws Dyfed Powys, lle gallwn ymweld â Llysgennad Ieuenctid a'u grŵp. Gall y Llysgennad siapiao'r cyfarfod i weddu i anghenion eu cymuned.

Tua diwedd y flwyddyn academiaidd, bydd Llysgenhadon Ieuenctid yn cael cyfle i adrodd yn ôl am unrhyw ganfyddiadau neu argymhellion o'u hymwneud â grwpiau lleol i Heddlu Dyfed-Powys, SCHTh ac asiantaethau ieuenctid yn ein hardal. Gellir gwneud hyn drwy Adroddiad Argymhellion, a/neu ddigwyddiad e.e. Cynhadledd Ieuenctid.

Pam fod y Fforwm Ieuenctid yn Bwysig?

Mae pobl ifanc 14-25 oed yn profi trosedd yn fwy nag unrhyw grŵp oedran arall. Trwy harneisio eu profiad, gall heddluoedd ddod yn sefydliadau tecach, mwy atebol yn eu cymunedau eu hunain. Y nod yn y pen draw yw helpu'r CHTh a Heddlu Dyfed Powys i wella eu penderfyniadau a chynyddu atebolrwydd mewn ffordd sydd o fudd i bawb yn y gymuned.

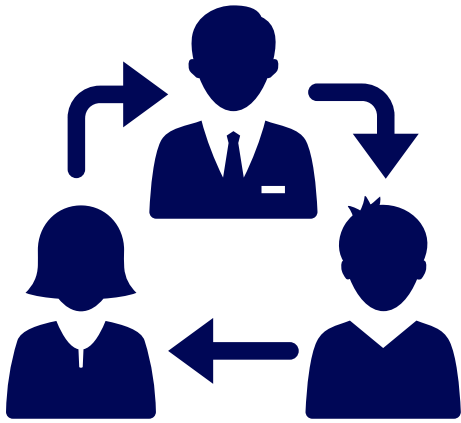
Y Cyfarfodydd

- Mae rhedeg y cynllun Llysgenhadon yn cael ei gydlynu yn swyddfa'r CHTh. Rhoddir un pwynt cyswllt i lysgenhadon pan fyddant yn ymuno â'r cynllun, a chânt eu diweddarau am unrhyw newidiadau.
- Cynhelir cyfarfod sefydlu, lle disgwylir i bob llysgennad ieuentid ymuno. Bydd o leiaf un aelod o staff yn y cyfarfod sefydlu, ynghyd â'r Comisiynydd.
- Gallwch gymryd rhan yn eich dewis iaith, boed yn Gymraeg neu Saesneg.
- Disgwylir i chi drefnu cludiant i ac o unrhyw gyfarfod personol ond ni fydd yn talu'r gost. Gallwn geisio talu costau cludiant cyhoeddus ymlaen llaw, fel nad ydych ar eich colled.
- Rydym yn deall bod dod yn Llysgennad Ieuentid yn golygu cymryd amser allan o'ch amserlen. Fel gwerthfawrogiad o'ch amser, bydd aelodau'n cael credyd Amser Tempo am bob gweithgaredd a gwblhawyd a ddiffinnir yn yr amserlen. Gellir cyfnewid credydau Amser Tempo am wasanaeth neu weithgaredd hwyliog yn eich ardal

Cyfleoedd Ychwanegol:

- Ar adegau, cynigir cyfleoedd ychwanegol i chi e.e. cyfweiliadau staff, cysgodi'r Comisiynydd mewn cyfarfodydd a digwyddiadau, mynychu cyfarfodydd Bwrdd Atebolrwydd yr Heddlu.
- Rhaid i chi wirio gyda'ch rhiant/gwarcheidwad yn gyntaf a rhoi gwybod i'ch ysgol/coleg/grŵp ieuentid os ydych yn cymryd rhan mewn unrhyw gyfleoedd ychwanegol.
- Gall y CHTh roi llythyr eglurhaol i chi, i gefnogi eich presenoldeb mewn unrhyw ddigwyddiadau.

Rolau a Chyfrifoldebau

- Cyfrannu at adroddiad blynyddol y Comisiynydd
- Rhoi cyngor i'r Comisiynydd a'r tîm
- Gweithredu fel ffrind beirniadol trwy fod yn garedig i bob aelod
- Cadw cynnwys cyfarfodydd yn gyfrinachol e.e. cynlluniau gwaith drafft
- Dylai pawb gael llais – gwnewch yn siŵr bod pawb yn cael eu cynnwys, a gofawch am eich gilydd
- Mae cyfathrebu'n bwysig iawn
- Byddwch yn gwrtais bob amser. Dim rhegi nac ymddygiad sarhaus o unrhyw fath.
- Rhyngweithio mewn dadleuon. Peidiwch â bod ofn siarad â'ch cyfoedion
- Defnydd cyfyngedig o ffôn (dim ond pan fo angen)
- Casglu gwybodaeth oddi wrth grwpiau ieuenctid a chyfoedion
- Byddwch yn optimistaidd a chael hwyl!
- Deall safbwyntiau a phrofiadau pobl eraill.
- Gwrando ar farn pawb a pharchu barn eraill mewn amgylchedd gofod diogel.

Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Cyfathrebu

Byddwn yn cysylltu â chi trwy e-bost yn bennaf ac efallai y byddwn yn anfon neges destun neu'n eich ffonio am gyfarfodydd a chyfleoedd. Er mwyn eich cadw'n ddiogel, mae gennym ychydig o ganllawiau:

- Rydym yn cynnig gwasanaeth o ddydd Llun i ddydd Gwener, 9 a.m. - 5 p.m, sy'n golygu efallai na fyddwn ar gael y tu allan i'r oriau hyn. Os oes angen rhywun i siarad â nhw mewn argyfwng, cysylltwch â Meic neu Childline.

childline

ONLINE, ON THE PHONE, ANYTIME
childline.org.uk | 0800 1111

- Mae angen i ni wirio gyda'ch rhieni/gofalwyr a ydyn nhw'n hapus i ni gysylltu â chi ynglŷn â chyfarfodydd a chyfleoedd ac i ofyn a hoffon nhw gael eu cadw yn y ddolen hefyd.

Cyfryngau Cymdeithasol

Rydych chi'n rhydd i siarad am eich rôl gyda'r Fforwm Ieuenctid ar gyfryngau cymdeithasol, rydyn ni'n gofyn;

eich bod yn cynnwys rhywbeth fel 'Tweets are my own opinions' yn eich bio. Gofynnwn hefyd i chi ei gwneud yn glir eich bod yn Llysgennad Fforwm Ieuenctid, ac nid yn aelod o staff.

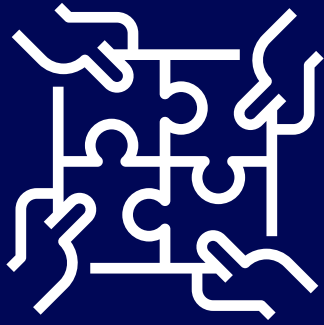
Gallwch ein dilyn ar Twitter, Facebook ac Instagram @DPOPCC

@DPOPCC

Comisiynydd Heddlu a Throseddau
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Gweithio mewn Partneriaeth

Bydd y Llysgenhadon Ieuentid i gyd yn cynrychioli ysgolion/colegau/clybiau ieuentid/cymdeithasau ar draws y rhanbarth. Yn ogystal â chymryd rhan mewn trafodaethau yn ystod cyfarfodydd, bydd y Cynllun Llysgenhadon yn fodd i'r CHTh ymgynghori â phobl ifanc ar lawr gwlad ar faterion yr Heddlu a Throseddau amserol.

Rydym hefyd yn bwriadu ymgysylltu ar lefel strategol â phartneriaid gwaith ieuentid allweddol ledled Dyfed-Powys. Wrth wneud hynny, rydym yn gobeithio meithrin perthnasoedd ystyrlon gyda'n partneriaid ieuentid ar draws y rhanbarth, a defnyddio'r dull hwn o ymgysylltu i lywio gwaith y CHTh, yn ogystal â ffyrdd o rannu gwybodaeth ac addysgu pobl ifanc mewn ffordd ataliol.

Gan ein bod wedi nodi sawl fforwm ieuentid presennol ar sail ranbarthol a sirol, e.e. cynghorau ieuentid awdurdodau lleol, grwpiau cynrychioli myfyrwyr mewn ysgolion a cholegau, rydym yn rhagweld y bydd y Llysgenhadon yn ymgysylltu â'r fforymau presennol hyn yn ôl yr angen. Gallai hyn gynnwys cyfrannu at eu rhaglen o ddigwyddiadau drwy gydol y flwyddyn, megis gweithgareddau craffu ar faterion Plismona a Throseddau, rhannu gwybodaeth, ac ymgynghori ar faterion Plismona a Throseddau.

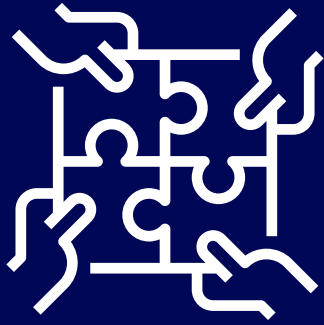
Yn ogystal â mynychu digwyddiadau cymunedol a drefnir gan bartneriaid, bydd SCHTh hefyd yn gweithio ochr yn ochr â'r Llysgenhadon drwy gydol y flwyddyn a bydd yn gallu ymgynghori â phobl ifanc ar bynciau penodol yn ystod y Sioeau Haf, megis Sioe Frenhinol Cymru, Sioe Amaethyddol Sir Benfro a'r Eisteddfod yr Urdd, pan yn cael ei chynnal yn y rhanbarth.

Comisiynydd Heddlu a Throseddau
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Heddlu Police
**DYFED
POWYS**

Gweithio mewn Partneriaeth

Cyrraedd Grwpiau a Dangynrychiolir

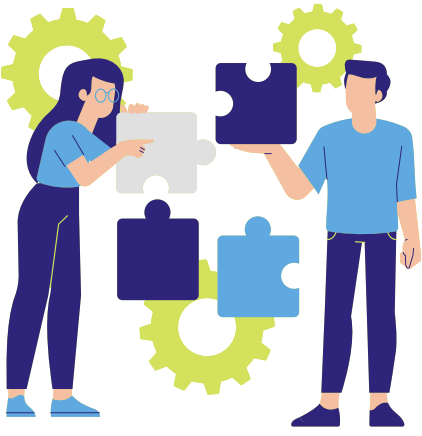
Yn ogystal ag ymgysylltu â phobl ifanc drwy bartneriaid, byddwn hefyd yn ceisio ymgysylltu â phobl ifanc sy'n cael eu methu'n rheolaidd o brosesau gwneud penderfyniadau, sef troseddwr ifanc neu bobl ifanc agored i niwed. Trwy weithio gyda phartneriaid penodol o fewn Heddlu Dyfed-Powys (e.e. SchoolBeat, Cadetiaid) yn ogystal â phartneriaid fel Timau Cyfiawnder Ieuencid/Timau Troseddau Ieuencid a Gweithwyr Ieuencid wedi'u Targedu/Datgysylltiedig, mae SCHTh yn bwriadu teilwra ffyrdd pwrpasol o ymgysylltu â'r rhain a dangynrychiolir. grwpiau ieuencid; gobeithio eu grymuso i sicrhau eu bod yn deall eu hawliau mewn perthynas â materion Plismona a Throseddu, sicrhau bod eu llais yn cael ei glywed, a bod eu barn yn cael ei bwydo'n ôl i'r CHTh i ddylanwadu ar ei broses benderfynu ar faterion Plismona a Throseddu.

Didueddrwydd a Chyfrinachedd

Yn ystod eu dyletswyddau, gall Llysgenhadon glywed am/ymdrin â gwybodaeth gyfrinachol am unigolion a materion yr heddlu. Felly gofynnir iddynt lofnodi Cod Ymddygiad wrth ymuno â'r Cynllun. Dylai llysgenhadon fod yn ymwybodol y gallai datgelu gwybodaeth a gafwyd yn ystod cyfarfod panel yn amhriodol arwain at achos sifil neu droseddol.

Dylai llysgenhadon hefyd hysbysu SCHTh os ydynt yn cael eu harestio neu eu cyhuddo o drosedd, neu yn destun ymchwiliad. Gallant gael eu hatal rhag ymgymryd â dyletswyddau gwirfoddoli pellach tra'n aros am ganlyniad unrhyw achos.

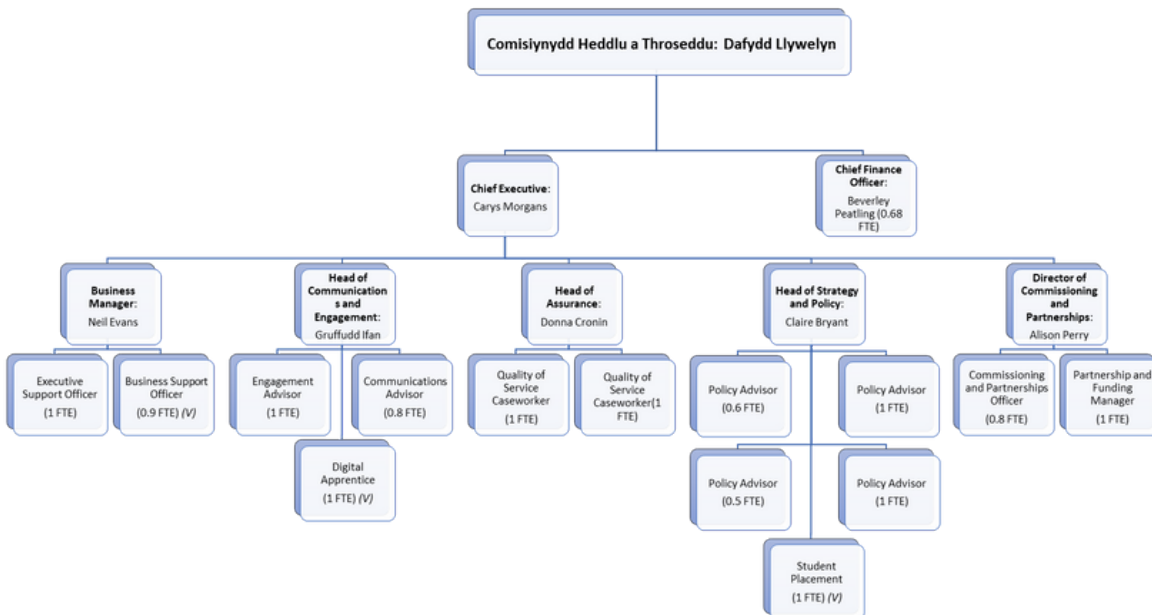

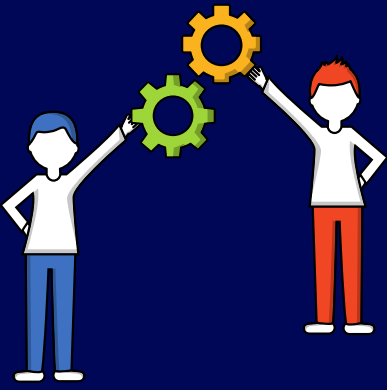

Ein Swyddfa

Efallai y byddwch yn ein gweld yn cyfeirio at ein swyddfa fel SCHTh (Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu).

Dyma ein strwythur swyddfa diweddaraf.

Ein Haddewid

Rydym yn Addo i... ..

- Gwrando ar eich barn a'ch adborth am sut rydym wedi mabwysiadu eich syniadau
- Eich cadw'n ddiogel
- Eich helpu i ddatblygu eich sgiliau e.e. mynegi syniadau, hyder
- Eich parchu a'ch cymryd o ddifrif
- Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i rieni/gofalwyr (ar gyfer 16 oed ac iau)
- Rhowch y wybodaeth ddiweddaraf i ysgolion os ydych yn colli amser ysgol

Rydym yn Gofyn i Chi... ..

- Rhowch wybod i staff os na allwch ddod i gyfarfod
- Ymateb i e-byst, negeseuon testun a galwadau ffôn rhwng cyfarfodydd
- Dywedwch wrth aelod o staff os oes angen i chi adael y lleoliad
- Trefnwch eich cludiant eich hun i'r cyfarfodydd
- Rhowch wybod i ni os oes gennych gysylltiad â sefydliadau eraill e.e. Cymru Ifanc
- Rhowch wybod i ni os bydd eich manylion cyswllt yn newid
- Rhowch wybod i ni os byddwch yn penderfynu nad ydych am gymryd rhan mwyach

Gwneud iddo Weithio

Dyma restr o'r pethau a ddywedodd aelodau blaenorol o'r panel cyngori sy'n gwneud i'n cyfarfodydd 'weithio':

- Cyfrinachedd
- Cynhwysol
- Cyfartal
- Rhyddid i lefaru/llais barn
- Cymryd rhan
- Hygyrchedd
- Iaith syml
- Anffurfiol
- Parchu safbwyntiau eraill - beirniadaeth adeiladol
- Amgylchedd hapus
- Cyfathrebu
- Amgylchedd agored
- Prydlondeb presenoldeb
- Ffonau tawel

Er mwyn dysgu mwy am eich hawliau a'r 42 erthygl y sonnir amdanynt fan hyn, dilynwch y cod QR hwn

www.childcomwales.org.uk

Ein Siarter Plant

Mae gan blant yr holl hawliau a restrir yng Nghonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn.

Dyma rai yr ydym yn cefnogi drwy ein gwaith...

Mae gennych chi'r hawl i'r canlynol:

Cael hawliau!

Mae gan unrhyw un o dan 18 oed yr hawliau hyn, waeth pa mor ifanc ydynt.

Erthyglau 1, 2 a 6

Cael eich clywed

Mae gan bob unigolyn ifanc yr hawl i gael ei glywed a'i drin o ddifri.

Erthyglau 12 a 30

Cael eich parchu

Byddwn yn parchu'ch iaith, crefydd, credoau a chefnidir teuluol.

Byddwn yn eich trin fel unigolyn.

Erthyglau 7, 8, 14, 16 a 37

Cael cymorth a chefnogaeth

Os oes arnoch angen unrhyw un o'n gwasanaethau, byddwn yn sicrhau ein bod ni yno ichi.

Erthyglau 3, 23, 24, 25, 27, 39, 40 a 41

Gofyn am wybodaeth

Byddwn yn ateb eich cwestiynau yn onest ac mewn ffordd rydych yn medru ei deall.

Erthyglau 13, 17

Bod yn ddiogel a chael eich gwarchod

Byddwn yn gwneud popeth o fewn eich gallu i'ch gwarchod rhag niwed a'ch helpu i deimlo'n ddiogel.

Erthyglau 11, 19, 20, 21, 33, 34, 35 a 26